

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

ผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษาเรื่อง “วิถีชีวิตของเด็กเร่ร่อนในกรุงเทพมหานคร” เป็น การศึกษาวิถีชีวิตของเด็กเร่ร่อนในกรุงเทพมหานคร ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการ สัมภาษณ์เด็กเร่ร่อนที่เข้ามาใช้บริการบ้านสร้างโอกาสเด็กฯ จำนวน 30 คน และเด็กเร่ร่อนที่ไม่ได้ เข้ามาใช้บริการบ้านสร้างโอกาสเด็กฯ จำนวน 30 คน จากศูนย์สร้างโอกาสเด็กสวนลุมพินี ศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร และศูนย์สร้างโอกาสเด็กสะพานพระราม 8 เป็นกลุ่มตัวอย่างรวม ทั้งสิ้น 60 คน ผลการศึกษาให้นำเสนอเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลด้าน ครอบครัว

- 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล
- 1.2 ข้อมูลด้านครอบครัว

ส่วนที่ 2 วิถีชีวิตเด็กเร่ร่อน

- 2.1 สภาพการเร่ร่อน
- 2.2 การประกอบอาชีพ
- 2.3 รายได้และรายจ่าย
- 2.4 การตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ
- 2.5 การเผชิญปัญหาจากการเร่ร่อน
- 2.6 ความต้องการและความคาดหวัง

การอภิปรายผล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลด้าน ครอบครัว

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กเร่ร่อน ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา และภูมิลำเนาเดิม รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1
ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กเร่ร่อน

ข้อมูลส่วนบุคคล		จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	57	95.0
	หญิง	3	5.0
	รวม	60	100.0
2. อายุ	5-10 ปี	15	25.0
	11-15 ปี	32	53.3
	16-18 ปี	13	21.7
	รวม	60	100.0
3. ศาสนา	พุทธ	48	80.0
	คริสต์	11	18.3
	อิสลาม	1	1.7
	รวม	60	100.0
4. ระดับ การศึกษา	ไม่เคยได้รับการศึกษา	7	11.7
	ประถมศึกษาปีที่ 1-4	12	20.0
	ประถมศึกษาปีที่ 5-6	38	63.3
	มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	3	5.0
	รวม	60	100.0
5. ภูมิลำเนา เดิม	กรุงเทพมหานคร	32	53.3
	นนทบุรี	12	20.0
	ปทุมธานี	6	10.0
	สมุทรปราการ	7	11.7
	นครปฐม	1	1.7
	อื่น ๆ	2	3.3
	รวม	60	100.0

ตารางที่ 4.1 เด็กเร่ร่อนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 95.0 เด็กหญิงจะออกมาเร่ร่อนไม่มากนัก ร้อยละ 5.0 ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 11-15 ปี ร้อยละ 53.3 รองลงมาคือช่วงอายุ 5-10 ปี ร้อยละ 25.0 และช่วงอายุ 16-18 ปี ร้อยละ 21.7 เด็กเร่ร่อนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 18.3 และศาสนาอิสลาม ร้อยละ 1.7 เด็กเร่ร่อนส่วนใหญ่แล้วได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 มากที่สุด ร้อยละ 63.3 รองลงมาคือระดับประถมศึกษาปีที่ 1-4 ร้อยละ 20.0 โดยเด็กเร่ร่อนที่ได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีน้อยที่สุด ร้อยละ 5.0 และไม่มีเด็กเร่ร่อนที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภูมิลำเนาเดิมของเด็กเร่ร่อน พบว่าเด็กเร่ร่อนส่วนใหญ่แล้วมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 53.3 รองลงมาคือจังหวัดนนทบุรี ร้อยละ 20.0 และจังหวัดสมุทรปราการ ร้อยละ 11.7

1.2 ข้อมูลด้านครอบครัว

ข้อมูลด้านครอบครัวของเด็กเร่ร่อนในด้านต่าง ๆ คือ จำนวนสมาชิกในครอบครัว สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และความสัมพันธ์ในครอบครัว จำนวน 60 คน โดยใช้ค่าร้อยละ มีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.2-4.4

ตารางที่ 4.2

จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครอบครัว		จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1. จำนวน สมาชิกใน ครอบครัว	1-3 คน	17	28.3
	4-6 คน	28	46.7
	7-9 คน	13	21.7
	9 คนขึ้นไป	2	3.3
	รวม	60	100.0
2. จำนวน พี่น้องใน ครอบครัว	ไม่มีพี่น้อง	4	6.7
	1-2 คน	13	21.7
	3-4 คน	34	56.7
	4 คนขึ้นไป	9	15.0
	รวม	60	100.0

จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จากตารางที่ 4.2 พบว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัวของเด็กเร่ร่อนผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-6 คนมากที่สุด ร้อยละ 46.7 รองลงมาคือ 1-3 คน ร้อยละ 28.3 และ 7-9 คน ร้อยละ 21.7 และส่วนใหญ่แล้วมีจำนวนพี่น้องในครอบครัว 3-4 คน ร้อยละ 56.7 รองลงมาคือมีพี่น้อง 1-2 คน ร้อยละ 21.7 และมีพี่น้อง 4 คนขึ้นไป ร้อยละ 15.0

ตารางที่ 4.3
รายได้ของครอบครัว

รายได้ของครอบครัว	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
2,001-4,000.-บาท/เดือน	18	30.0
สูงกว่า 4,000.-บาท/เดือน	27	45.0
ไม่ทราบ	15	25.0
รวม	60	100.0

ฐานะทางเศรษฐกิจ

จากตารางที่ 4.3 พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเด็กเร่ร่อนผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายได้ของครอบครัวสูงกว่า 4,000.-บาท/เดือน มากที่สุดคือ ร้อยละ 45.0 รองลงมาคือ มีรายได้ระหว่าง 2,001-4,000.-บาท/เดือน ร้อยละ 30.0

ตารางที่ 4.4
ความสัมพันธ์ในครอบครัว

ความสัมพันธ์ในครอบครัว		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1. ลักษณะครอบครัวของเด็ก	พ่อหรือแม่อยู่เพียงคนเดียว	36	60.0
	พ่อ-แม่อยู่ด้วยกัน	19	31.7
	ไม่มีทั้งพ่อและแม่	5	8.3
	รวม	60	100.0

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความสัมพันธ์ในครอบครัว		จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
2. ความคิดเห็นของเด็ก ด้านการได้รับความรัก จากบิดา-มารดา	ได้รับความรักจากแม่	26	43.3
	ได้รับความรักจากพ่อและแม่	17	28.3
	ได้รับความรักจากพ่อ	13	21.7
	ไม่ได้รับเลย	4	6.7
	รวม	60	100.0
3. ความคิดเห็นของเด็ก ถึงความรักที่มีต่อ บิดา-มารดา	รักแม่	26	43.3
	รักพ่อและแม่	20	33.3
	รักพ่อ	13	21.7
	ไม่รักใครเลย	1	1.7
	รวม	60	100.0
4. ความสัมพันธ์กับ พี่น้อง	ปานกลาง	37	61.7
	ไม่สนิท	12	20.0
	รัก/สนิทสนม	7	11.7
	ไม่มีพี่น้อง	4	6.7
	รวม	60	100.0

ความสัมพันธ์ในครอบครัว

จากตารางที่ 4.4 พบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวของเด็กเร่ร่อนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แล้ว จะมีลักษณะครอบครัวที่มี พ่อหรือแม่ อยู่เพียงคนเดียว ร้อยละ 60.0 รองลงมาคือ พ่อ-แม่อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 31.7 และไม่มีทั้งพ่อและแม่ ร้อยละ 8.3 โดยเด็กคิดว่าตนเองได้รับความรักจากแม่มากที่สุด ร้อยละ 43.3 รองลงมาคือ คิดว่าตนเองได้รับความรักจากพ่อและแม่ ร้อยละ 28.3 และคิดว่าตนเองได้รับความรักจากพ่อ ร้อยละ 21.7 เด็กคิดว่าตนเองมีความรักให้กับแม่มากที่สุดคือ ร้อยละ 43.3 รองลงมา เด็กคิดว่าตนเองมีความรักให้กับพ่อและแม่ ร้อยละ 33.3 และคิดว่ามีความรักให้กับพ่อ ร้อยละ 21.7 ส่วนใหญ่แล้วมีความสัมพันธ์กับพี่น้องในระดับ

ปานกลางคือร้อยละ 61.7 รองลงมาคือไม่สนิท ร้อยละ 20.0 และมีความรัก/สนิทสนม กับพี่น้อง ร้อยละ 11.7

ส่วนที่ 2 วิถีชีวิตเด็กเร่ร่อน

แสดงถึงวิถีชีวิตเด็กเร่ร่อนในด้านต่าง ๆ คือ สาเหตุ ลักษณะการเร่ร่อน ระยะเวลา อาชีพ รายได้-รายจ่าย การพักอาศัย การพักผ่อน การใช้เวลาว่าง การรับประทานอาหาร การประสบอุบัติเหตุ เจ็บป่วย ถูกทำร้าย และปัจจัยที่เด็กเร่ร่อนขาดแคลนมากที่สุด จำนวน 60 คน โดยใช้ค่าร้อยละ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.5-4.14

2.1 สภาพการเร่ร่อน

แสดงถึงสาเหตุที่เด็กออกมาเร่ร่อน ลักษณะการเร่ร่อนและระยะเวลาที่เด็กออกเร่ร่อน มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.5-4.7

ตารางที่ 4.5
สาเหตุที่เด็กออกมาเร่ร่อน

สาเหตุที่ออกมาเร่ร่อน	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
พ่อ-แม่ทะเลาะกัน	19	31.7
หนีออกมาเที่ยว	14	23.3
ครอบครัวแตกแยก	12	20.0
ยากจน	7	11.7
ถูกทุบตีทารุณจากครอบครัว	7	11.7
ถูกไล่ออกจากบ้าน	1	1.7
รวม	60	100.0

สาเหตุที่เด็กออกมาเร่ร่อน

จากตารางที่ 4.5 พบว่าส่วนใหญ่สาเหตุที่ทำให้เด็กออกมาเร่ร่อนนั้นมาจากการที่ พ่อ-แม่ทะเลาะกันคือร้อยละ 31.7 รองลงมาคือ หนีออกมาเที่ยว ร้อยละ 23.3 และครอบครัว แยกแยก ร้อยละ 20.0

ตารางที่ 4.6

ลักษณะการเร่ร่อน

ลักษณะการเร่ร่อน	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
กลุ่มเพื่อน 1-2 คน	18	30.0
กลุ่มเพื่อน 3-4 คน	22	36.7
กลุ่มเพื่อน 5 คนขึ้นไป	13	21.7
คนเดียว	7	11.7
รวม	60	100.0

ลักษณะการเร่ร่อน

จากตารางที่ 4.6 พบว่าเด็กจะอยู่กับกลุ่มเพื่อน 3-4 คน มากที่สุด คือร้อยละ 36.7 รองลงมาคือ อยู่กับกลุ่มเพื่อน 1-2 คน ร้อยละ 30.0 และมีเพียงร้อยละ 11.7 เท่านั้นที่เร่ร่อนตามลำพัง

ตารางที่ 4.7
ระยะเวลาที่เด็กออกเร่ร่อน

ระยะเวลาที่เด็กออกเร่ร่อน	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
ต่ำกว่า 6 เดือน	12	20.0
ตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 1 ปี	9	15.0
ตั้งแต่ 1 ปี ถึง 2 ปี	22	36.7
2 ปีขึ้นไป	17	28.3
รวม	60	100.0

ระยะเวลาการเร่ร่อน

จากตารางที่ 4.7 พบว่าระยะเวลาที่เด็กจะออกมาเร่ร่อนตั้งแต่ 1 ปี ถึง 2 ปี มากที่สุด คือร้อยละ 36.7 รองลงมาคือ 2 ปีขึ้นไป ร้อยละ 28.3 และต่ำกว่า 6 เดือน ร้อยละ 20.0

2.2 การประกอบอาชีพ

แสดงถึงอาชีพของเด็กขณะเร่ร่อนจำนวน 60 คน โดยให้ค่าร้อยละ มีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8
อาชีพ

อาชีพของเด็กขณะเร่ร่อน	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
ขอทาน	18	30.0
ขายบริการ	17	28.3
ขายพวงมาลัย/ดอกไม้	13	21.7
เข็ดกระจก	7	11.7
รับจ้างทั่วไป	2	3.3
เร่ขายของ	2	3.3
อื่น ๆ	1	1.7
รวม	60	100.0

จากตารางที่ 4.8 พบว่าขณะที่เด็กออกเร่ร่อนจะประกอบอาชีพขอทานมากที่สุด คือ ร้อยละ 30.0 รองลงมาในจำนวนที่ใกล้เคียงกันคือการขายบริการ ร้อยละ 28.3 ขายพวงมาลัย/ ดอกไม้ ร้อยละ 21.7

2.3 รายได้-รายจ่าย

แสดงถึงรายได้-รายจ่าย การรับประทานอาหารเช้า มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.9-4.10

ตารางที่ 4.9
รายได้-รายจ่ายของเด็กเร่ร่อน

รายได้-รายจ่ายของเด็กเร่ร่อน		จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1. ช่วงรายได้ของเด็ก	51-100.-บาท/วัน	7	11.7
	101-150.-บาท/วัน	13	21.7
	151-200.-บาท/วัน	12	20.0
	201.-บาท ขึ้นไป/วัน	28	46.6
	รวม	60	100.0
2. รายจ่ายของเด็ก	เล่นเกม	32	53.3
	ซื้อยาเสพติด	13	21.7
	ซื้ออาหาร	11	18.3
	ให้ครอบครัว	4	6.7
	รวม	60	100.0

จากตารางที่ 4.9 พบว่าเด็กเร่ร่อนมีรายรับ ตั้งแต่ 201.-บาทขึ้นไป/วันมากที่สุด คือ ร้อยละ 46.6 รองลงมาคือมีรายรับตั้งแต่ 101-150.-บาท/วัน ร้อยละ 21.7 และมีรายจ่ายส่วนใหญ่ไปกับการเล่นเกม ร้อยละ 53.3 รองลงมาคือซื้อยาเสพติด ร้อยละ 21.7

ตารางที่ 4.10
การรับประทานอาหาร

การรับประทานอาหาร		จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1. จำนวนมือที่เด็กได้รับ ประทานอาหารต่อวัน	3 มือ	28	46.7
	2 มือ	22	36.7
	1 มือ	7	11.6
	บางครั้งไม่ได้ทานเลย	3	5.0
	รวม	60	100.0
2. วิธีการที่เด็กจะได้ รับประทานอาหาร	ขออาหารจากวัด	23	38.3
	นำเงินที่มีไปซื้ออาหาร	18	30.0
	ขออาหารของคนรู้จัก	17	28.3
	อื่น ๆ	2	3.4
	รวม	60	100.0

ด้านอาหาร

จากตารางที่ 4.10 พบว่าในการรับประทานอาหารของเด็กเร่ร่อน จะได้รับประทานอาหาร 3 มือต่อวันมากที่สุดคือ 46.7 รองลงมาคือ 2 มือต่อวัน ร้อยละ 36.7 โดยวิธีการที่เด็กจะได้รับประทานอาหารจะขออาหารจากวัดมากที่สุด คือ ร้อยละ 38.3 รองลงมาคือนำเงินที่มีไปซื้ออาหาร ร้อยละ 30.0 และขออาหารของคนรู้จัก ร้อยละ 28.3

2.4 การตอบสนองของความต้องการด้านต่างๆ ของเด็กเร่ร่อน

แสดงถึงการพักอาศัย การพักผ่อนและการใช้เวลาว่าง ความสัมพันธ์กับเพื่อนขณะเร่ร่อน มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.11-4.13

ตารางที่ 4.11
การพักอาศัยของเด็กเร่ร่อน

การพักอาศัยของเด็กเร่ร่อน		จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1. บุคคลที่เด็กเร่ร่อน พักอาศัยอยู่ด้วย	เพื่อน	39	65.0
	พี่/น้อง	8	13.3
	อยู่คนเดียว	7	11.7
	คนรู้จักขณะเร่ร่อน	6	10.0
	รวม	60	100.0
2. สถานที่พักอาศัยของเด็ก	วัด	19	31.7
	ห้องเช่า	16	26.7
	ข้างถนน	12	20.0
	ป้ายรถเมล์	8	13.3
	สะพานลอย	3	5.0
	อื่น ๆ	2	3.3
	รวม	60	100.0

ด้านที่พักอาศัย

จากตารางที่ 4.11 พบว่าการพักอาศัยของเด็กเร่ร่อนส่วนใหญ่แล้วมักจะพักอาศัยอยู่กับเพื่อน คือร้อยละ 65.0 รองลงมาคือพักอาศัยอยู่กับพี่/น้อง ร้อยละ 13.3 โดยสถานที่ในการพักอาศัยเป็นวัดมากที่สุด ร้อยละ 31.7 รองลงมาจะพักอาศัยในห้องเช่าที่รวมกันเช่าอยู่ ร้อยละ 26.7

ตารางที่ 4.12
การพักผ่อนและการใช้เวลาว่าง

การพักผ่อนและการใช้เวลาว่าง		จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1. ช่วงเวลาที่เด็กได้พักผ่อน นอนหลับ	2-4 ชั่วโมง	7	11.7
	5-7 ชั่วโมง	18	30.0
	8-10 ชั่วโมง	29	48.3
	10 ชั่วโมงขึ้นไป	6	10.0
	รวม	60	100.0
2. ช่วงเวลาที่เด็กเข้านอน	20.01-24.00 น.	29	48.3
	00.01-05.00 น.	24	40.0
	05.01-10.00 น.	7	11.7
	รวม	60	100.0
3. ช่วงเวลาที่เด็กตื่นนอน	00.01-05.00 น.	5	8.3
	05.01-10.00 น.	47	78.3
	10.01-15.00 น.	6	10.0
	15.01-20.00 น.	2	3.4
	รวม	60	100.0
4. สิ่ง que เด็กจะทำเป็นอันดับ แรกเมื่อตื่นนอน	หาอาหารทาน	23	38.3
	ขอเงิน	12	20.0
	ทำงาน	10	16.7
	อาบน้ำ	8	13.3
	เสพสิ่งเสพยัดียด	7	11.7
	รวม	60	100.0

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

การพักผ่อนและการใช้เวลาว่าง		จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
5. การใช้เวลาว่าง	เล่นเกม/ดูโทรทัศน์	32	53.3
	เล่นกีฬา	14	23.3
	เสพสิ่งเสพยาติ	13	21.7
	อื่น ๆ	1	1.7
	รวม	60	100.0

ด้านการพักผ่อนและการใช้เวลาว่าง

จากตารางที่ 4.12 พบว่าช่วงเวลาที่เด็กได้พักผ่อนนอนหลับมากที่สุด อยู่ในช่วง 8-10 ชั่วโมง คือร้อยละ 48.3 รองลงมาคือ 5-7 ชั่วโมง ร้อยละ 30.0 ช่วงเวลาที่เด็กเข้าอนมากที่สุดอยู่ในช่วงเวลา 20.01-24.00 คือร้อยละ 48.3 รองลงมา อยู่ในช่วงเวลา 00.01-05.00 น. ร้อยละ 40.0 ช่วงเวลาที่เด็กตื่นนอนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเวลา 05.01-10.00 น. คือร้อยละ 78.3 รองลงมาอยู่ในช่วงเวลา 10.01-15.00 น. ร้อยละ 10.0 และสิ่งที่เด็กจะทำเป็นอันดับแรกเมื่อตื่นนอนมากที่สุด คือหาอาหารทานร้อยละ 38.3 รองลงมาคือขอเงิน ร้อยละ 20.0 โดยส่วนใหญ่แล้วจะใช้เวลาว่างไปกับการเล่นเกม/ดูโทรทัศน์ ร้อยละ 53.3 รองลงมาคือเล่นกีฬา ร้อยละ 23.3

ตารางที่ 4.13

ความสัมพันธ์กับเพื่อนขณะเร่ร่อน

ขณะที่ออกมาเร่ร่อนมีเพื่อนหรือไม่	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
มี	53	88.3
ไม่มี	7	11.7
รวม	60	100.0

ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน

จากตารางที่ 4.13 พบว่าเด็กเร่ร่อนส่วนใหญ่จะเร่ร่อนอยู่กับเพื่อน คือร้อยละ 88.3 มีเพียงร้อยละ 11.7 เท่านั้นที่ไม่มีเพื่อนในขณะเร่ร่อน

2.5 การเผชิญปัญหาจากการเร่ร่อน

แสดงถึงการเผชิญปัญหาจากการเร่ร่อน เช่นการประสบอุบัติเหตุ การเจ็บป่วย การถูกทำร้าย ปัจจัยที่ขาดแคลน จำนวน 60 คน โดยใช้ค่าร้อยละ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.14 และ 4.15

ตารางที่ 4.14

การประสบอุบัติเหตุ การเจ็บป่วย และการถูกทำร้าย

การประสบอุบัติเหตุ การเจ็บป่วย และการถูกทำร้าย		จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1. วิธีจัดการเมื่อมีการ เจ็บป่วย	ซึ่ขอยาเอง	22	36.7
	บอกเพื่อน	18	30.0
	ปล่อยไว้ให้หายเอง	17	28.3
	บอกคนแปลกหน้า	2	3.3
	บอกผู้ใหญ่ที่เคยพูดคุยด้วย	1	1.7
	รวม	60	100.0
2. การประสบอุบัติเหตุ ขณะทำงานเลี้ยงชีพ	เคย	37	61.7
	ไม่เคย	23	38.3
	รวม	60	100.0
3. การถูกทำร้าย ช่มชู้ ริดไถ	เคย	43	71.7
	ไม่เคย	17	28.3
	รวม	60	100.0
4. กลุ่ม/บุคคลที่ทำร้าย ช่มชู้ ริดไถ	รุ่นพี่	16	37.2
	คนแปลกหน้า	14	32.5
	เจ้าหน้าที่ของรัฐ	7	16.3
	คนรู้จักขณะเร่ร่อน	3	7.0
	เพื่อน	3	7.0
	รวม	43	100.0

การประสบอุบัติเหตุ การเจ็บป่วย และถูกทำร้าย

จากตารางที่ 4.14 พบว่าการประสบอุบัติเหตุ การเจ็บป่วย และการถูกทำร้าย ซึ่งเมื่อเด็กเมื่อเด็กมีอาการเจ็บป่วยจะมีวิธีการจัดการโดยซื่อยามาทานเองมากที่สุด ร้อยละ 36.7 รองลงมาคือบอกเพื่อน ร้อยละ 30.0 และปล่อยไว้ให้หายเอง ร้อยละ 28.3 ส่วนใหญ่แล้วเคยประสบอุบัติเหตุขณะทำงานเลี้ยงชีพ ร้อยละ 61.7 และส่วนใหญ่เคยถูกทำร้าย ช่มชู้ รีดไถ ร้อยละ 71.7 โดยถูกทำร้าย ช่มชู้ รีดไถ จากรุ่นพี่มากที่สุด ร้อยละ 37.2 รองลงมาคือ จากคนแปลกหน้า ร้อยละ 32.5

ตารางที่ 4.15

ปัจจัยที่เด็กเร่ร่อนขาดแคลนมากที่สุด

ปัจจัยที่เด็กเร่ร่อนขาดแคลน	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
เงิน	43	71.7
อาหาร/น้ำดื่ม	9	15.0
ที่พักอาศัย	8	13.3
เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม	-	-
ยารักษาโรค	-	-
รวม	60	100.0

ปัจจัยที่เด็กเร่ร่อนขาดแคลน

จากตารางที่ 4.15 พบว่าปัจจัยที่เด็กเร่ร่อนส่วนใหญ่ขาดแคลนคือ เงิน ร้อยละ 71.7 รองลงมาคืออาหาร/น้ำดื่ม ร้อยละ 15.0 และที่พักอาศัย ร้อยละ 13.3 ตามลำดับ

2.6 ความต้องการและความคาดหวังของเด็กเร่ร่อน

แสดงถึงความต้องการและความคาดหวังของเด็ก ต่อชีวิตในอนาคต มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16

ความต้องการและความคาดหวังของเด็ก

ความต้องการและความคาดหวังของเด็ก	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	17	28.3
ต้องการมีอาชีพ มีงานทำ	10	16.7
ไม่ต้องการเร่ร่อนอีกต่อไป	10	16.7
ฝึกอาชีพ	9	15.0
ไม่มีความคาดหวัง/ต้องการ	9	15.0
พ่อ-แม่อยู่ด้วยกัน	3	5.0
กลับบ้าน	2	3.3
รวม	60	100.0

จากตารางที่ 4.16 พบว่าเด็กจะมีความต้องการและความคาดหวังต่อชีวิตอนาคต คือ การได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นมากที่สุดคือร้อยละ 28.3 รองลงมาคือต้องการมีอาชีพ มีงานทำ คือร้อยละ 16.7 และไม่ต้องการเร่ร่อนอีกต่อไปร้อยละ 16.7

การอภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง “วิถีชีวิตของเด็กเร่ร่อนในกรุงเทพมหานคร” โดยเป็นการศึกษา จากเด็กเร่ร่อนบริเวณพื้นที่ศูนย์สร้างโอกาสเด็กสวนลุมพินี ศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร และศูนย์สร้างโอกาสเด็กสะพานพระราม8 พบว่าเด็กที่ออกมาเร่ร่อนส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย มีผู้หญิงอยู่ บ้างเล็กน้อย มีช่วงอายุประมาณ 11-15 ปี เป็นส่วนใหญ่ และนับถือศาสนาพุทธ มีสัญชาติไทย เชื้อชาติไทย ได้รับการศึกษาอยู่ในช่วงประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาจะมาจากจังหวัดที่อยู่ในเขตปริมณฑล น้อยมากที่จะมาจากต่างจังหวัด ไกล ๆ ลักษณะการพูดจาค่อนข้างก้าวร้าวในบางครั้งเป็นอาการที่เกิดภายหลังเสพยา อย่างเช่น การดมกาว ซึ่งพบได้มากในหมู่เด็กเร่ร่อน ในการสัมภาษณ์การสร้างสัมพันธภาพเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีบุคลิกภาพและภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน ประกอบกับการใช้ชีวิตเร่ร่อนของเด็ก

เอง ส่งผลให้เด็กบางคนมีความระมัดระวังคำพูดเป็นพิเศษ และเด็กบางคนที่สนใจที่จะเข้ามาพูดคุยมากต้องการเล่าชีวิตที่ผ่านมาของตนเองให้ฟัง แต่โดยรวมแล้วน้อยคนที่จะมีบุคลิกภาพที่เก็บตัว ส่วนมากเปิดเผยกล้าพูดกล้าแสดงออกแต่ยังขาดการขัดเกลา อบรม สั่งสอน เมื่อมีการตักเตือนในบางเรื่อง เช่น สารเสพติด ที่จะเชื่อฟังในช่วงสั้นแต่มักจะกลับไปเสพอีกเสมอเมื่อพบกับเพื่อนที่เสพด้วยกัน ในช่วงชีวิต 1 วัน ของเด็กเร่ร่อนนั้น จะโลดโผนเพียงใดขึ้นอยู่กับความต้องการของเด็กเอง บางคนจะมีวิถีชีวิตแบบการกระทำซ้ำเป็นประจำบริเวณเดิม แต่บางคนก็ไม่สามารถคาดเดาได้ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์เฉพาะหน้าในแต่ละวัน และพบว่าปัจจัยที่เด็กกังวลแต่คิดว่าสำคัญที่สุดคือเรื่องเงินเนื่องจากสามารถช่วยให้ลืมท้อง ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินในแต่ละวัน ลักษณะการดำรงชีวิตส่วนมากอยู่กับกลุ่มเพื่อนแต่เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ลึกซึ้ง โดยเป็นลักษณะการรวมตัวกันเพื่อการป้องกันตนเองมากกว่า เด็กจะพึงพอใจกับการดำรงชีวิตอยู่ที่ไร้กฎเกณฑ์ ไม่ชอบให้ใครมาบังคับการดำรงอยู่เพื่อความสุขของตนเองเป็นส่วนใหญ่

สาเหตุที่ส่งผลให้เด็กออกมาเร่ร่อนเล็ก ๆ แล้วเกิดจากปัญหาทางด้านครอบครัวซึ่งไม่อบอุ่นไม่น่าอยู่ในความคิดของเด็ก ซึ่งบางคนต้องการออกให้พ้นจากสภาวะนั้น จึงออกมาเร่ร่อนแสวงหาวิถีทางที่ตนเองพอใจการขาดความรัก ความอบอุ่น ความผูกพันระหว่างพ่อ แม่ พี่ น้อง เป็นส่วนสำคัญที่เด็กมีแนวโน้มจะออกมาแสวงหาสิ่งที่ตนขาดจากสังคมภายนอก เช่นการอยู่กับเพื่อนเป็นต้น นอกจากนี้ปัญหาด้านครอบครัวแล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้เด็กออกมาเร่ร่อน เช่น ความยากจน และความต้องการของเด็กที่ต้องการแสวงหาสิ่งแปลกใหม่ สังคมใหม่ ๆ การชอบเที่ยวไปในสถานที่ต่าง ๆ แต่โดยรวมแล้วครอบครัวจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะให้เด็กออกมาใช้ชีวิตแบบเร่ร่อนหรือไม่ เนื่องจากเด็กส่วนมากแล้วในส่วนลึกที่รักคนที่เลี้ยงตนเองมา หรือแม้กระทั่งไม่ได้เลี้ยงมา ก็ตาม ความโหยหาในความรักของพ่อและแม่ จะอยู่ในจิตใจของเด็กแทบทุกคน

โดยจะพบได้ว่าผลจากการศึกษาส่งผลให้ทราบถึงวิธีการเลี้ยงชีพของเด็กเร่ร่อนในกรุงเทพมหานคร พื้นที่บริเวณศูนย์สร้างโอกาสเด็กสวนลุมพินี ศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร และศูนย์สร้างโอกาสเด็กสะพานพระราม 8 นั้น มีวิธีการเลี้ยงชีพที่แตกต่างกันไป แต่โดยรวมแล้วพบว่าเด็กเร่ร่อนส่วนใหญ่จะดำรงชีพได้ด้วยการ การขอทาน การขายบริการ ขายพวงมาลัย/ดอกไม้ เช็ดกระจกรถยนต์เวลาที่รถติด การเร่ขายของและรับจ้างทั่วไปต่าง ๆ ซึ่งเมื่อได้เงินมาแล้วก็จะนำไปตอบสนองในสิ่งที่ตนเองชอบ เช่นการเล่นเกมส์ ซื้อสารเสพติด ซื้ออาหาร น้ำดื่ม เสื้อผ้าตามสมัยนิยม โดยรายได้ของเด็กส่วนใหญ่แล้วมีรายได้ตั้งแต่ 201 บาท/วัน ขึ้นไป แต่ไม่ค่อยมีการเก็บออมจะนำไปซื้อของที่ต้องการหรือ บางครั้งก็ถูกรีดไถจากรุ่นพี่ คนแปลกหน้าต่าง ๆ ส่วนสถานที่พักอาศัยนั้นเนื่องจากการที่พอจะมีรายได้และมักอยู่เป็นกลุ่มอยู่รวมกัน โดยกลุ่มที่มี

กำลังทรัพย์เพียงพอแก่การเช่าห้องก็จะเช่าอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นที่นิยมเพราะมีความเป็นส่วนตัว ในบางส่วนที่ไม่ติดสารเสพติดและใช้เงินไปกับการเล่นเกมต่าง ๆ บางครั้งก็จะอยู่ที่วัด เพราะมีความสะดวกสบายมากกว่าที่อื่น และบางส่วนก็ชอบแบบค่าไหนดอนนั้นก็นอนตามข้างถนน ป้ายรถเมล์ สวนสาธารณะ แต่ในการเลือกที่นอนเด็กก็จะพยายามเลือกที่นอนในที่ ๆ ค่อนข้างปลอดภัย เช่น มีแสงสว่าง ไม่เปลี่ยวเกินไป เพราะเด็กกลัวอันตรายจากคนที่ไม่รู้จัก เหมือนกันส่วนเวลาที่เด็กได้มีโอกาสนอนหลับพักผ่อนนั้นนับว่าเพียงพอมากทีเดียวอยู่ระหว่าง 8-10 ชั่วโมง เว้นแต่เด็กที่เลือกนอนตามหน้าห้างร้านต่าง ๆ ก็จะถูกปลุกก่อนที่จะตื่นเอง เวลาที่นอนอยู่ในช่วง 20.01 น.-24.00 น. และเวลาที่เด็กตื่นนอนจะอยู่ในช่วง 05.01น.-10.00น. ซึ่งเป็นช่วงที่บรรดาห้างร้านต่าง ๆ เปิด และผู้คนขวักไขว่มากมาย เมื่อเด็กตื่นแล้วส่วนใหญ่จะหาอาหารในมือแรกของวัน แต่จะด้วยวิธีใดก็ได้แล้วแต่คนและสถานที่อยู่ของเด็กเอง และจะออกมาขอเงินหรืองานทำเพื่อหารายได้ไปตอบสนองความต้องการของวันนั้นและเช่านอน เป็นวงจรของชีวิตปกติ ในส่วนที่ผิดจากปกติบ้างคือเด็กที่ชอบการท่องเที่ยวก็จะไปตามสถานที่ต่าง ๆ ส่วนวิธีดำรงชีพก็จะเหมือนเดิมคือ การขอเงิน อาหาร หรือการรับจ้างงานทำ เมื่อป่วยไข้ก็จะหายาทานเองหรือไม่ก็บอกเพื่อนไปซื้อให้ หรือรู้สึกไม่สบายมาก ๆ จึงจะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

ความคาดหวังของเด็กเร่ร่อนส่วนใหญ่กลัวจะต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นถ้ามีโอกาสต้องการมีอาชีพ มีงานทำ ฝึกอาชีพ แต่ก็มีบางส่วนที่ใช้ชีวิตอยู่ในปัจจุบันของตนเองไม่คิดถึงอนาคต ขอเพียงแต่ให้วันนี้ผ่านพ้นไป การที่เด็กออกมาเร่ร่อนนั้นส่งผลให้เกิดผลเสียมากมายทั้งต่อตัวเด็กเอง ครอบครัว สังคม เศรษฐกิจ ซึ่งจะเกี่ยวโยงในทุกระบบเนื่องจากเด็กต้องมีการเจริญเติบโต ซึ่งการที่จะสามารถเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศได้ต้องเริ่มต้นจากจุดเล็ก ๆ เช่น ที่ตัวเด็กเอง ครอบครัว เป็นต้น ซึ่งเป็นเป้าหมายเบื้องต้นให้แก่เด็ก โดยการที่เด็กต้องออกมาเร่ร่อนนั้น เด็กเป็นเพียงเหยื่อของสังคมในปัจจุบัน ซึ่งมีสภาพสังคมเสื่อมโทรมไม่อาจเป็นแม่แบบเบื้องต้นที่ดีให้แก่เด็กได้ ซึ่งบางครั้งการเข้าถึงบริการทางภาครัฐและครอบครัวก็ดูเหมือนว่าเป็นเรื่องที่ยากลำบากมากมายส่งผลให้เด็กไม่ได้รับในสิ่งที่ควรจะได้รับส่งผลต่อเนื่องให้เด็กขาดการขัดเกลาเอาใจใส่จากสังคมรอบข้างใช้บริการต่าง ๆ จากรัฐก็ไม่ได้ ไม่มีหลักฐาน ไม่มีบัตรประชาชน คล้ายเป็นส่วนเกินของสังคมปกติ ซึ่งบางครั้งเมื่อได้รับการเอาใจใส่จากองค์กรภาครัฐและเอกชนก็ขาดความต่อเนื่อง จากสิ่งเหล่านี้เองทำให้เด็กมักมีความก้าวร้าว ขาดการมองอนาคต ไร้ความหวังเนื่องจากเป็นจริงได้ยาก แล้วมีโอกาสเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดปัญหาทั้งกับตนเองและสังคม ซึ่งเป็นปัญหาที่ซับซ้อนต่อเนื่องในสังคมที่แก้ไขได้ยากและนับวันจะยากยิ่งขึ้นตามปัญหาสังคมที่จะทวีความรุนแรงซับซ้อนยิ่งขึ้น

ปัจจุบันกระแสวัฒนธรรมแทรกซึมไปตามสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อโทรทัศน์ วิทยุ ป้ายโฆษณาต่าง ๆ ซึ่งเด็กเหล่านี้ซึมซับกระแสนิยมด้วยเช่นกัน เมื่อเด็กเห็นว่ามีคนสวมใส่เสื้อผ้าแล้วดูดีเท่ ตามสมัยนิยม ก็มักจะทำตาม เด็กคนอื่น ๆ นิยมเล่นเกมส์ เมื่อพวกเขาได้เงินมาจากการประกอบอาชีพไปกับการเล่นเกมส์ ซื้องูหรี เป็นต้นเนื่องจากเด็กมักจะนำสิ่งแวดล้อมที่ต้องเผชิญมาเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติตาม รวมทั้งอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนอีกด้วย โดยสังเกตได้จากการแต่งกาย การเสพสารเสพติด การประกอบอาชีพ เด็กที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันมักจะแต่งกายคล้ายกัน มีรอยสักเหมือนกัน รวมทั้งมีการใช้ยาเสพติดชนิดเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยาเสพติดซึ่งเป็นสารระเหยเพราะหาง่าย ราคาถูก เด็กเหล่านี้จะมีปฏิสัมพันธ์เฉพาะกับคนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิต ซึ่งเป็นคนเดิม ๆ เช่น แม่ค้าซึ่งเด็กไปซื้อของ นายจ้างซึ่งเด็กเข้าไปทำงาน แต่สำหรับกลุ่มที่เด็กจะให้ความไว้วางใจที่สุดได้แก่เพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน รองลงมาคือคนที่เคยรู้จัก เช่น แม่ค้าขายของ ครู (สังเกตได้จากการขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดการเจ็บป่วย) ซึ่งผู้คนเหล่านี้มีอิทธิพลที่ส่งผลในการดำเนินชีวิตของเด็กให้ไปในทิศทางใด เช่น การแต่งกาย วิธีการพูด และจากสภาพแวดล้อมเหล่านี้ รวมทั้งพื้นฐานการเลี้ยงดูของครอบครัวเด็กแต่ละคน จะส่งผลต่อความต้องการ ความคาดหวังของเด็กในอนาคตด้วย ซึ่งเด็กจะมีพฤติกรรมเช่นไรจะขึ้นอยู่กับแรงจูงใจของเด็กแต่ละคน ส่วนใหญ่ความต้องการของเด็กเร่ร่อนจะเหมือนเด็กอื่น ๆ ที่อยู่ในสังคม ได้แก่ โอกาสในการศึกษา และการประกอบอาชีพตามความชอบและความถนัดของตน